

ANNONSE

Sommerfavoritter
fra **25_{kr}**

SUNDAE
NATURELL

SUNDAE
SJOKOLADE

Pris og deltakende restauranter kan variere. Gjelder ikke McDelivery

ØKOLOGISK LANDBRUK MOTKULTUR DEBATT NORSØK

Hva sier forskningen om 10 prosent økologisk?

Debatt **N**

Infrastrukturen i hele verdikjeden må på plass, skriver Anniken Fure Stensrud. Foto: NORSØK

Av Anniken Fure Stensrud, rådgiver ved Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK)

Sist oppdatert: 21.05.25 11:00 ✓

Del

Bøndene står i en krevende hverdag. Skal flere velge å drive økologisk, må tiltakene gi mening i praksis og gjøre overgangen både mulig og attraktiv.

DEBATTINNLEGG

Dette er et debattinnlegg, skrevet av en ekstern bidragsyter. Innlegget gir uttrykk for skribentens holdninger.

Les alt på [nationen.no](https://www.nationen.no) i 1 måned for 1 krone!

Tilbudet gjelder kun nye abonnenter.

Regjeringen har lagt fram en ny strategi for økologisk jordbruk: Innen 2032 skal én av ti dekar jordbruksareal i Norge være økologisk. En stor studie som har sett på økologisk landbruk i mange land forteller oss at det er samspillet mellom økonomiske virkemidler, rådgivning, nettverk og marked som teller.

Strategien Fra økologisk jord til middagsbord (2024) skisserer ti grep for å få opp produksjon og forbruk av økologisk mat i Norge. Den foreslår blant annet egne tiltaksplaner for melk, korn og frukt og grønt, økt bruk i offentlige innkjøp og bedre statistikk for å følge utviklingen. Strategien har også som mål å inkludere flere produsenter, styrke rådgivning og nettverk, øke forbrukerbevisstheten og tydeliggjøre koblingen til lokalmat.

LES OGSÅ

Desse bøndene vinn og tapar på avtalen

Mange av tiltakene skal utvikles i samarbeid med en nasjonal ressursgruppe. Det gir muligheten til å samle erfaringer fra praksis og utvikle løsninger som treffer på gårdsnivå. Samtidig kan det være nyttig å se på hva som har fungert i andre land, og bruke det som støtte i arbeidet med tiltakene.

En internasjonal kunnskapsoppsummering av 120 studier har sett på hva som avgjør om bønder velger å drive økologisk. Den peker ut fem avgjørende faktorer:

1. **Kunnskap og bevissthet:** Mange bønder mangler praktisk og lokalt relevant kunnskap om hvordan økologisk drift kan fungere på egen

gård. De trenger løsninger som virker i hverdagen på gårdsnivå.

2. **Produsentsamarbeid:** Det er lettere å legge om når du kjenner noen som har gjort det. Mentorordninger, markvandring og faglige nettverk er viktigere enn kampanjer og brosjyrer.
3. **Infrastruktur og praktiske hindre:** Mangel på innsatsfaktorer, lange avstander til mottak eller økt papirarbeid gjør at mange dropper å legge om. Lavere transaksjonskostnader og bedre logistikk er helt sentralt.
4. **Markedsforhold og etterspørsel:** Bonden må vite at det finnes kjøpere. Forutsigbare avtaler, stabile priser og tydelig kommunikasjon om verdien av økologisk er viktig. Flere europeiske land har innført krav om en viss andel økologisk i offentlige innkjøp.
5. **Helhetlige og tilpassede virkemidler:** Én løsning passer ikke alle. Tiltak må tilpasses produksjon, region og markedsforhold, og justeres underveis. Det er samspillet mellom økonomiske virkemidler, rådgivning, nettverk og marked som teller.

LES OGSÅ

Gartnerforbundet langer ut mot avtalen: – Museskritt

Hva må til for å lykkes i Norge? Bøndene står i en krevende hverdag. Skal flere velge å drive økologisk, må tiltakene gi mening i praksis og gjøre overgangen både mulig og attraktiv.

ANNONSE

Erfaringene fra andre europeiske land viser at én ting er særlig viktig: etterspørsel. Når offentlige storkjøkken i Danmark har et mål om 60 prosent økologisk mat, skaper det forutsigbarhet for produsentene. Østerrike, Sverige og Frankrike har gjort lignende grep. Norge bør vurdere å gjøre det samme, for eksempel ved å sette konkrete krav til andel økologisk i offentlige innkjøp. Dette kan være et av de mest treffsikre tiltakene for å gi produsentene trygghet og marked.

Samtidig må infrastrukturen i hele verdikjeden på plass. Det er for eksempel langt mellom TINE-anleggene som videreforedler og omsetter økologiske melka de henter inn som økologisk. Det samme gjelder tilgang på kornmottak for levering av økologisk korn. Mange steder i Norge mangler dette helt. Her kan investeringer i lokale løsninger, støtte til mobile enheter eller regionale anlegg gjøre en stor forskjell.

LES OGSÅ

805 mill. er ikke nok

LES OGSÅ

- Ikke nok med at du blir kasta under bussen, du blir prylt i tillegg.Les mer om: [Økologisk](#) [Landbruk](#) [Motkultur](#) [Debatt](#) [NORSØK](#)

Send ditt innlegg her

DELTA I DEBATTEN! Nationen vil gjerne ha din mening

Se kommentarer

Kommentarer til denne saken

Til toppen